

## Nr 381

Av herr **Strandh m. fl.**, *angående viss ändring av punkt 2 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen.*

Vid genomförandet av ändrade regler för företagsbeskattningen, vilka antogos av 1955 års riksdag, infördes jämväl nya bestämmelser angående definition av pensionsstiftelse och om avdragsrätten för avsättning av medel till sådan stiftelse. De nya bestämmelserna innebära i huvudsak följande. För de pensionsstiftelser, som icke äro bildade enligt 1937 års lag om aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser, de s. k. fria pensionsstiftelserna, gäller numera, att de skola stå under länsstyrelsens tillsyn enligt 1929 års lag om tillsyn över stiftelser. Denna tillsyn avser såväl nybildade som äldre pensionsstiftelser tillkomna före den 1 januari 1956 och innebär bl. a. att länsstyrelsen skall fastställa stiftelsens stadgar. Äldre stiftelser, vilkas stadgar icke uppfylla de nya föreskrifterna, måste sålunda ändra sina stadgar för att i fortsättningen kunna godkännas som pensionsstiftelser. Stiftelsens kapital och avkastning får endast användas till pensioner på grund av tjänst. För rätt till avdrag för avsättning fordras att bindande pensionsutfästelser lämnats. För de fall, där avdragsrätt föreligger, är avsättningens storlek begränsad såtillvida, att avdrag icke medges med högre belopp än som erfordras för att jämte framtida avgifter säkerställa de pensioner jämte dyrtidstillägg, vilka högst skola utgå enligt gjorda bindande utfästelser till de personer, som omfattas av stiftelsens stadgar.

De synnerligen skärpta bestämmelser som sålunda nu gälla för de fria pensionsstiftelserna äro enligt vår uppfattning minst lika restriktiva och rigorösa som de, vilka gälla för bundna stiftelser enligt 1937 års lag. Trots denna ingående reglering av avdragsrätten infördes förbud för avdrag för avsättningar i s. k. fåmansbolag eller familjebolag, vilkas aktier till huvudsaklig del innehavas av en eller ett fåtal fysiska personer för pensionering av i företaget verksamma aktieägare.

Motiveringen för detta förbud var att förhindra missbruk, vilka påpekats i företagsbeskattningskommitténs betänkande. De fall av missbruk, som där åberopats, torde till övervägande del hänföra sig till tiden innan den av taxeringsmyndigheterna numera och sedan lång tid tillbaka verkställda omsorgsfulla prövningen av befogenheten av yrkade pensionsavsättningar tillämpades. När det gäller användningen av till pensionsstiftelse avsatta

medel torde missbruk nu vara omöjligt, då stiftelsens kapital och avkastning få disponeras endast för pensionering på grund av tjänst. Vad som menas med pension är icke längre något diffust begrepp, sedan klarläggande bestämmelser härom nu finnas i kommunalskattelagen. Det är icke heller någon svårighet att bedöma vad som kan anses som skälig pension. Detta kan fastställas med hjälp av SPP:s pensionsreglemente eller andra likvärdiga grunder för beräkning av tjänstepensioner. Därest ytterligare garantier mot missbruk anses erforderliga, kunna de nuvarande bestämmelserna kompletteras med föreskrift om förhållandet mellan huvudaktieägarens lön, pension och avsättning till stiftelsen samt att pensionsförmånen skall vara grundad på verklig tjänst hos bolaget.

Enligt nu gällande bestämmelser äger ett familjebolag rätt att från en före 1956 bildad pensionsstiftelse utbetala pension till huvudaktieägaren men har icke rätt att avsätta ytterligare medel till stiftelsen.

Detta kan icke anses tillfredsställande då, såsom bevillningsutskottet framhöll i sitt betänkande nr 45/1955, ett familjebolag kan göra stiftelseavsättningar grundade på pensionsförpliktelser gentemot andra anställda än delägare, varefter stiftelseförmögenheten i större eller mindre omfattning likväl användes för delägarnas pensionering.

Det måste anses stötande att en i ett familjebolag arbetande aktieägare icke kan beredas garanti för sin pension på samma sätt som övriga i företaget anställda. Det bör uppmärksammas, att många av dessa familjebolag för sin framgångsrika verksamhet äro helt beroende av huvudaktieägarens arbetsinsats. Familjebolagen äro av så stor betydelse för vårt näringsliv och för det ekonomiska framåtskridandet, att det bör vara statsmakterna angeläget att icke genom diskriminerande bestämmelser i olika avseenden hämma uppkomsten och försvåra driften för sådana företag.

Vi finna sålunda att familjebolag skall äga rätt att göra avsättning till pensionsstiftelse även för delägare i företaget, vilken innehar verklig tjänst hos bolaget, eller för anhörig till delägare, som har sådan tjänst. Denna uppfattning grundar sig på att likhet bör föreligga i fråga om pension för alla i ett företag anställda.

Visserligen pågå för närvarande utredningar såväl rörande pensionsstiftelsernas rättsliga ställning som rörande en allmän tjänstepensionering, varför en ändring beträffande avsättningsreglerna till pensionsstiftelse måhända kan synas mindre trängande. Enligt vår mening tala dock starka skäl för vårt yrkande. En ändring måste enligt vår uppfattning omedelbart komma till stånd i fråga om de verksamma aktieägarnas pensionsmöjligheter.

Under återopande av det anförda hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta att fjärde stycket av punkt 2 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen måtte utgå.

Stockholm den 26 januari 1957

*Erik Strandh*

*Bengt Sjölin*

*Tage Magnusson*  
i Borås

---

Nr 382

Av fröken **Elmén m. fl.**, om *ändring i bestämmelserna angående gift kvinnas s. k. förvärsavdrag.*

(Lika lydande med motion nr 311 i Första kammaren)

Stockholm den 26 januari 1957

*Brita Elmén*

*Edith Liljedahl*

*Bengt Sjölin*

---